

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBEI ATSTOVAUJANČIOS INSTITUCIJOS RAŠTO DĖL VALSTYBĖS
SIEKIAMŲ TIKSLŲ VALSTYBĖS VALDOMOJE ĮMONĖJE IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ
VALSTYBĖS VALDOMAI ĮMONEI TURINIO REIKALAVIMŲ IR RENGIMO TVARKOS
APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2022 m. gegužės 18 d. Nr. 4-721
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnio 5 dalies 4 punktu ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 665 „Dėl Valstybės turitinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ 7 punktą:

1. Tvirtinu Valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei turinio reikalavimų ir rengimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. Pripažįstu netekusiu galios Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. rugpjūčio 1 d. įsakymą Nr. 4-453 „Dėl Valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei nustatymo rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministro 2022 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. 4-721

**VALSTYBEI ATSTOVAUJANČIOS INSTITUCIJOS RAŠTO DĖL VALSTYBĖS
SIEKIAMŲ TIKSLŲ VALSTYBĖS VALDOMOJE ĮMONĖJE IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ
VALSTYBĖS VALDOMAI ĮMONEI TURINIO REIKALAVIMŲ
IR RENGIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei turinio reikalavimų ir rengimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatyti valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei (toliau – Raštas) turinio reikalavimai ir Rašto rengimo tvarka. Aprašas skirtas Raštą rengiančiai valstybei atstovaujančiai institucijai padėti suformuluoti ir įvardyti valstybės tikslus ir lūkesčius valstybės valdomai įmonei.

2. Jei valstybės valdoma bendrovė turi dukterinę bendrovę (dukterinių bendrovių) ar ketina ją steigti, Rašte nurodoma, kokių tikslų (įskaitant nuosavybės, akcijų valdymo tikslingumo tikslus) ir lūkesčių valstybės valdomos bendrovės organai turi siekti valstybės valdomos bendrovės dukterinėje bendrovėje.

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme ir Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašas).

4. Rašte turi būti nurodyta valstybei atstovaujanti institucija, teikianti Raštą, ir valstybės valdoma įmonė, kuriai skiriamas Raštas.

**II SKYRIUS
VALSTYBĖS SIEKIAMAI TIKSLAI VALSTYBĖS VALDOMOJE ĮMONĖJE**

5. Rašte nurodoma, kokių tikslų valstybė siekia valstybės valdomoje įmonėje, vadovaudamasi Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo 12 punktu. Rašte nurodomi teisės aktai, susiję su valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje įgyvendinimu.

6. Nurodant valstybės siekiamus tikslus valstybės valdomoje įmonėje, pagrindžiama, kodėl įmonė turi būti valstybės valdoma, ir nurodoma valstybės valdomos įmonės pagrindinė veikla ir (ar)

kitos veiklos, atskirai – veiklos, kurių vykdymas užtikrina viešąjį interesą, taip pat nurodomi įgyvendinami valstybei svarbūs ekonominiai, socialiniai, kultūriniai projektai, jei valstybės valdoma įmonė ir (arba) jos dukterinė bendrovė įgyvendina ar dalyvauja įgyvendinant tokius projektus.

7. Iš Rašte nurodytų valstybės valdomos įmonės veiklų turi būti aišku, kokie yra valstybės valdomos įmonės veiklos prioritetai pagal svarbą.

III SKYRIUS VALSTYBĖS VALDOMAI ĮMONEI KELIAMSI LŪKESČIAI

8. Rašte nustatomi valstybės valdomai įmonei keliami finansiniai ir nefinansiniai lūkesčiai (toliau – lūkesčiai). Jei valstybės valdoma bendrovė turi dukterinę bendrovę, Rašte nurodoma, kad valstybės valdomos bendrovės organai keltų finansinius ir nefinansinius lūkesčius, kurių valstybės valdoma bendrovė turi siekti savo dukterinėje bendrovėje.

9. Rašte nurodomi lūkesčiai valstybės valdomai įmonei apibrėžiami kaip Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo 16³ punkte nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinti siektini ilgalaikiai 3 metų pagrindiniai finansiniai veiklos rodikliai (toliau – pagrindiniai rodikliai) ir lūkestis, kad valstybės valdomos bendrovės organai siektų VŠĮ Valdymo koordinavimo centro Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo 16¹⁴ nustatyta tvarka parinktus ir paskelbtus trumpalaikius 1 metų specializuotus finansinius ir nefinansinius veiklos rodiklius (toliau – specializuoti rodikliai).

10. Rašte nurodant lūkesčius valstybės valdomai įmonei įvardijama valstybės valdomos įmonės pagrindinė ir kitos veiklos, veiklos prioritetai, esminiai veiklos vertinimo rodikliai, atskaitomybės poreikiai. Rašte gali būti nurodyta ir kita informacija, reikalinga valstybės keliamiems lūkesčiams valstybės valdomai įmonei įvardyti.

11. Lūkesčius Rašte rekomenduojama išvardyti pagal svarbą.

12. Rašte nurodomas terminas, kai lūkesčio įgyvendinimas siejamas su terminu.

IV SKYRIUS FINANSINIAI LŪKESČIAI

13. Valstybei atstovaujanti institucija, formuluodama finansinius lūkesčius, turi užtikrinti, kad į valstybės valdomos įmonės strateginį veiklos planą būtų įtraukti pagrindiniai rodikliai ir specializuoti rodikliai.

14. Valstybei atstovaujanti institucija gali iškelti finansinį lūkestį valstybės valdomai įmonei siekti didesnės pelningumo, optimalios kapitalo struktūros ir individualių dividendų ar pelno įmokų reikšmės, nei nustato teisės aktai, reguliuojantys valstybės valdomų įmonių valdyseną.

15. Rašte nurodoma, kad valstybės valdomos bendrovės organai turi siekti, kad valstybės valdomos bendrovės dukterinė bendrovė siektų maksimalaus dividendų išmokėjimo valstybės valdomai bendrovei, o šis siekis būtų nurodomas dukterinės bendrovės strateginiame veiklos plane.

16. Pagrindinių rodiklių reikalavimas Rašte gali būti nenurodomas, jei Vyriausybė šių rodiklių valstybės valdomai įmonei nenustatė. Tokiu atveju rekomenduojama Rašte nurodyti, kad valstybės valdoma įmonė turi siekti užtikrinti nenuostolingą veiklą.

17. Finansinis lūkestis dėl pagrindinių rodiklių gali būti nurodomas ir pateikiant konkrečius Vyriausybės patvirtintus pagrindinius rodiklius. Valstybei atstovaujanti institucija turi nurodyti, ar valstybės valdoma įmonė ir jos dukterinė bendrovė skatinama didinti (mažinti) skolos dalį kapitalo struktūroje, apibrėžiant kapitalo struktūros proporcijas.

V SKYRIUS

NEFINANSINIAI LŪKESČIAI

18. Rašte pagal poreikį keliami šie ir (ar) kiti nefinansiniai lūkesčiai: plėtros, skaidrumo, socialinės atsakomybės, klientų aptarnavimo kokybės, inovatyvumo, efektyvumo, lyderystės, darbuotojų įsitraukimo, rizikos valdymo, gerosios valdysenos:

18.1. Plėtros lūkestis siejamas su ūkine komercine valstybės valdomos įmonės veikla. Formuojant plėtros lūkestį valstybės valdomos įmonės skatinamos didinti veiklos plėtrą į užsienio rinkas, efektyvinti turto ir procesų panaudojimą plečiant veiklos sritis, didinti įvairių kompetencijų panaudojimo galimybes. Lūkestis suformuluojamas taip, kad valstybės valdomos įmonės organai turėtų pakankamą laisvę priimti sprendimus dėl plėtros pobūdžio, tikslinės rinkos ir veiksmų sekos pasirinkimo.

18.2. Skaidrumo lūkestis siejamas su Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“, nuostatų įgyvendinimu.

18.3. Socialinės atsakomybės lūkestis siejamas su valstybės valdomos įmonės veikla žmogaus teisių, visuomenės ir valstybės interesų, aplinkosaugos ar kitose socialinėse srityse.

18.4. Klientų aptarnavimo kokybės lūkestis yra siejamas su valstybės valdomos įmonės parduodamų prekių ar teikiamų paslaugų atitiktimi bendriems valstybės valdomų įmonių standartams, dėmesiu ir pagarba klientams.

18.5. Inovatyvumo lūkestis siejamas su valstybės valdomos įmonės siekiu tobulinti savo veiklą ir siūlyti sritis, kurioje veikia valstybės valdoma įmonė, reglamentavimo tobulinimą.

18.6. Efektyvumo lūkestis siejamas su valstybės valdomos įmonės galimybe pasirinkti efektyvumo didinimo priemones ir jų stebėjimo rodiklius. Kai valstybės valdoma įmonė vykdo specialiuosius įpareigojimus, apibrėžtus Valstybės valdomų įmonių, jų dukterinių bendrovių ir savivaldybių valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijose, patvirtintose Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2013 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 4-1100 „Dėl Valstybės valdomų įmonių, jų dukterinių bendrovių ir savivaldybių valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijų patvirtinimo“, valstybei atstovaujanti institucija turi taikyti kitus su nefinansinių lūkesčių įgyvendinimo vertinimu susijusius rodiklius.

18.7. Lyderystės lūkestis siejamas su valstybės valdomos įmonės pirmavimu pagal užimamą rinkos dalį šalyje ar regione, valstybės valdomos įmonės ir jos prekės ženklo žinomumą, pasirinkimą vartotojams išigyjant valstybės valdomos įmonės prekių ar paslaugų.

18.8. Darbuotojų įsitraukimo lūkestis yra siejamas su aktyviu personalo dalyvavimu atliekant jiems pavestas darbo funkcijas, valstybės valdomoje įmonėje taikomų procesų kokybės tobulinimu, dalyvavimu valstybės valdomos įmonės socialinėje veikloje.

18.9. Rizikos valdymo lūkestis siejamas su išorinių ir vidinių rizikų identifikavimu, rizikos analize, prioritetų nustatymu, rizikos mažinimu, rizikos stebėjimu, atsižvelgiant į valstybės valdomos įmonės veiklos sritį. Šios rizikos įvertinamos rengiant valstybės valdomos įmonės strateginį veiklos planą ar planuojant jos veiklą.

18.10. Gerosios valdysenos lūkestis siejamas su kolegialių organų sudarymu valstybės valdomoje įmonėje, valstybės valdomos įmonės bendradarbiavimu su susijusiais subjektais, valstybei atstovaujančios institucijos ir valstybės valdomos įmonės bendradarbiavimu.

19. Jei valstybės valdoma įmonė turi dukterinę bendrovę, Rašte nurodoma, kad valstybės valdomos bendrovės organai turi siekti šiame skyriuje nurodytų nefinansinių lūkesčių kėlimo jos dukterinei bendrovei.

VI SKYRIUS RAŠTO RENGIMO TVARKA

20. Valstybei atstovaujanti institucija Raštą valstybės valdomai įmonei parengia ir pateikia ne rečiau kaip kas 4 metus. Įsteigus naują valstybės valdomą įmonę, ją pertvarkius ar reorganizavus, Raštas turi būti parengtas ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo valstybės valdomos įmonės įstatų įregistravimo juridinių asmenų registre dienos.

21. Rašto projektą valstybei atstovaujanti institucija pateikia VšĮ Valdymo koordinavimo centrui, kuris jį suderina Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo 12⁵ punkte nustatyta tvarka.

22. Valstybei atstovaujančios institucijos vadovui pasirašytinai pritarus Raštui, ne vėliau kaip kitą darbo dieną Raštas pateikiamas valstybės valdomai įmonei ir VšĮ Valdymo koordinavimo centrui bei paskelbiamas Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo 12⁶ punkte nustatyta tvarka.
